
Гулянич Оксана Михайлівна, завідувачка сектору відділу медичної літератури
ДВНЗ “Ужгородський національний університет”

Баранник Марія Василівна, бібліотекарка відділу медичної літератури
ДВНЗ “Ужгородський національний університет”

УДК 027.7(477.87)+022.9-047.82

ІЗ ДОСВІДУ РОБОТИ З ОФОРМЛЕННЯ ВІДДІЛУ МЕДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ УЖНУ

О. М. Гулянич, М. В. Баранник

Ужгородський національний університет
Наукова бібліотека

Анотація: У статті розглянуто розвиток бібліотечного дизайну на прикладі відділу Наукової бібліотеки Ужгородського національного університету, сучасні тенденції в оформленні книгозбірень, розробка індивідуального стилю та образу.

Ключові слова: Наукова бібліотека Ужгородського національного університету, бібліотечний дизайн, фітодизайн, оформлення, інтер'єр бібліотеки.

Сьогодні однією з найважливіших складових сучасного життя в різних галузях суспільства став дизайн. Разом із тим він тісно пов'язаний з прикладним та образотворчим мистецтвом, архітектурою. Порівняно нещодавно почали

приділяти велику увагу новому напрямку – бібліотечному дизайну, який впливає на якість бібліотечних послуг, рівень бібліотечного сервісу.

У роботах Білоус В. П., Колесникової Т. О., Самотій Р. С. висвітлено сучасні погляди щодо розвитку бібліотечного дизайну. Беззаперечно можемо сказати, що розвиток бібліотек сьогодні передбачає поєднання автоматизованих бібліотечних технологій, створення сучасного інтер'єру та креативного підходу до роботи бібліотекаря.

Сьогодні основне завдання бібліотекаря – перетворити свою бібліотеку на сучасну, креативну, модерну, більш привабливу для читача. Одним словом – знайти і створити свій, індивідуальний образ, використовуючи наявні матеріали.

Із давніх часів людство намагалося прикрашати свої домівки або місця, у яких вони перебували. Мистецтво декорування житла з'явилося одночасно з зародженням культури стародавніх людей і пройшло той самий розвиток, що і світова культура людства.

Саме період античності (450–1050 р.н.е.) можна назвати періодом початку історії дизайну інтер'єру, адже саме в цей час вперше піднімається питання балансу між функціональністю речей та естетичним навантаженням, яке вони несуть [4, с. 130].

Дизайн (від англ. design – проектувати, креслити, задумувати, а також – проект, план, рисунок) – це процес проектування речей, що відповідають потребам людей [1].

“Бібліотечний дизайн” – це система взаємопов’язаних елементів у бібліотеці: двері, вікна, стеля, стіни, стелажі, книжкові виставки, розміщення новітніх технологій, сучасний вигляд самого бібліотекаря тощо. Це – сучасні оновлені новою літературою книжкові виставки, креативні роздільники фонду, неординарні назви, модульні композиції, вибір кольорової гами приміщення,

його освітлення, розстановка бібліотечних меблів, рослин, комфортні зони бібліотеки [2].

Бібліотечний дизайн – це престиж сучасної бібліотеки в очах користувачів! Тема бібліотечного дизайну – нова, дуже цікава і ще досить мало вивчена. Сучасні погляди щодо модернізації архітектурно-предметного середовища бібліотеки ВНЗ висвітлені в роботах Р. С. Самотій, [7], В. П. Білоуса [3]. Т. О. Колесникова розглядає формування нових соціальних моделей розвитку і вдосконалення бібліотек ВНЗ, що відповідають вимогам сучасності [4]. Тенденції розвитку університетських бібліотек у країнах Заходу теж розглянуті у працях Т. О. Колесникової [6].

Розвиток бібліотек сьогодні передбачає поєднання автоматизованих бібліотечних технологій, сучасного інтер'єру та креативного бібліотекаря.

Бібліотека не зможе досягти бажаного результату, якщо не зуміє створити свій індивідуальний (фірмовий) стиль. Тому завдання бібліотекарів полягає в тому, щоб використовуючи наявні матеріали, перетворити свою бібліотеку на сучасну, модернову, більш привабливу для читача – знайти свій образ.

Головними складовими успішного образу є:

- оформлення бібліотеки – її вивіски, оголошення, роздільники у фондї, книжкові виставки;
- колір приміщення;
- освітлення;
- фітодизайн;
- обладнання бібліотеки;
- особистий імідж бібліотекаря.

Читач, прийшовши до книгозбірні, у першу чергу зверне увагу на її інтер'єр та дизайн. Саме тому питання естетичної організації бібліотечного середовища, оформлення інтер'єру, пошуку свого фірмового стилю є пріоритетним напрямком діяльності працівників абонементу медичної літератури.

“Книжкові полиці – це не

нудно”, – зрозуміли працівники абонементу. При оформленні приміщення бібліотеки без книжкових полиць просто не обійтися. Окрім свого функціонального призначення, цей елемент меблевого інтер'єру може стати родзинкою приміщення. У наш час дизайнери меблів придумали безліч оригінальних моделей полиць для книг, які завдяки вишуканому дизайну,

здатні привернути увагу читача. Прихильники книг в твердій палітурці одностайно стверджують про енергетику паперової книги. Вони цінують шелест сторінок, запах книги, відчуття фактури паперу. Саме тому ми вирішили створити креативну добірку полиць для зберігання книг.

Родзинкою відділу є книжкова полиця у вигляді гілочки дерева, поличка у вигляді “W”, полички у вигляді відкритої книги.

Приваблює користувачів і книжкова полиця – телевизор, так звана “книжкова полиця-самотужки”.

Для популяризації книжок і привернення до них уваги ми виготовили цікаві книжки-брелки, шоколадні книжечки, книжки-пряники.

Характерною особливістю сучасного дизайну бібліотеки є використання оригінальних “бібліотечних матеріалів”, крім книг, змістовно пов’язаних з навчальною тематикою відділу.

Таким є авторський дизайнерський календар, на якому у вигляді серця зображена навчальна література відділу. Оригінальне оформлення і композиційне вирішення календаря викликає у читачів бажання познайомитися з представленими книгами.

Книжкова виставка – це своєрідна візитна картка кожної бібліотеки, за якою оцінюють і якість фонду, і стиль роботи бібліотеки. Як напрямок бібліотечно-інформаційної діяльності, вона з’явилась ще в середині 19 століття. Книжкова виставка, окрім своєї основної інформаційної функції, сприймається також як частина бібліотечного інтер’єру. Сучасна виставка повинна бути комфортна, доступна, наочна, цікава та естетично оформлена. Це – своєрідна книжкова “ікебана”.

Нетрадиційно розставлені яскраві, цікаві, актуальні виставкові композиції – візитівка нашого відділу.

На сприяння позитивного іміджу бібліотеки, створення свого особистого, фірмового образу впливає і колірне оформлення приміщення. Це добре розуміють працівники відділу, тому використовують в інтер’єрі світлі кремові відтінки. Їхнє поєднання у бібліотечному просторі створює відчуття задоволення, гарного настрою, бажання тут працювати та неодноразово відвідувати бібліотеку.

Важливим елементом в оформленні бібліотечного інтер’єру відділу є фітодизайн. Квіти, композиції з них, гармонійно поєднуючись з елементами оформлення,

кольоровою гамою, легко сприймаються будь-яким користувачем. У фітодизайні важливо поєднувати кольори і фактури листя і квітів, їх потреби для нормального розвитку. Живі квіти позитивно впливають на мікроклімат приміщення, очищують його від пилу та насичують киснем.

У фітодизайні нашого відділу ми використали в'юнкі рослини, за допомогою яких прикрасили стіну, а також невеликі кімнатні рослини. Вони чудово виглядають на підвіконнях, у кутах і в прохідних зонах. Ми пам'ятаємо, що живі рослини – це більше, ніж прикраси. Тому доглядаємо за ними і намагаємося зробити так, щоб зелене царство квітів стало органічною та найгарнішою частиною бібліотечного дизайну. Квіти дарують нам естетичне задоволення, допомагають розвинути творчі здібності, приносять удачу в наших бібліотечних справах.

Образ бібліотеки, постаті бібліотекарів завжди привертала і привертають увагу тих, хто вчиться, читає, досліджує. Успіх бібліотекаря – це успіх бібліотеки. А його розчарування – її невдачі. Образ бібліотеки стародавнього Єгипту асоціювався з храмом. Недарма бібліотеки називали “ліками для душі”, “храмами мудрості”, “домами порад і настанов”, “майстернями розуму”. Бібліотеки очолювали уславлені мудреці, які одночасно були вихователями дітей царських сімей, лікарями, вченими, філософами.

Працівники відділу медичної літератури розуміють, що сьогодні, як ніколи, для бібліотекаря важливі такі якості, як:

- вихованість та культура спілкування;
- начитаність;
- розвинутий інтелект;
- делікатність, шанобливе відношення до читача;
- коректність;
- високий професіоналізм.

Сучасний бібліотекар повинен володіти комп'ютерними технологіями, бути в певній мірі і педагогом, і психологом, і порадиником для читача, тому що в наш час ці якості приваблюють студентів, викликають у них бажання приходити в наш відділ знову. Ми прагнемо, щоб наші читачі завжди бачили перед собою освіченого, готового прийти на допомогу, ерудованого, стильного, з гарними манерами бібліотекаря.

Висновки. Спробувати зробити собі ім'я, створити свій фірмовий образ, відмінний від інших, вирізнитися, запам'ятатися, привернути увагу – ось основні напрямки, за якими слід йти до успіху. Основне завдання бібліотекаря – це вміння імпонувати читачеві, повноцінно та якісно задовольняти його запити.

Література:

1. <https://narodna-osvita.com.ua/6291-3-storyi-dizaynu.html> (дата звернення: 25.05.20).
2. <https://svetlovodsk.com.ua/7549-design.html> (дата звернення: 26.05.20).
3. Білоус В. П. Проектна діяльність як інструмент модернізації бібліотеки вищого навчального закладу. *Вісник Книжкової палати*. 2014. №4. С. 17–19.
4. Карпенко О. В., Голяд І. С. Історія дизайну у підготовці майбутніх педагогів професійного навчання. *Освіта і наука – 2017* : зб. наук. пр. Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2017. С. 130–131.
URL:<http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/123456789/14872/1/2017.pdf>
5. Колесникова Т. О. Інтеграція бібліотек ВНЗ України: сучасний стан та перспективи розвитку (за результатами соціологічного дослідження). *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського*. 2010. Вип. 27. С. 209–217.
6. Колесникова Т. О. Етапи інформатизації бібліотек вищої школи України і США: порівняльна характеристика. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2010. №4. С. 59–66.

-
7. Самотій Р. С. Архітектурний простір бібліотеки вищого навчального закладу від реального до ідеального. *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету ім. Івана Огієнка*. 2010. Вип. 2. С. 262–271.

ИЗ ОПЫТА РАБОТЫ ПО ОФОРМЛЕНИЮ ОТДЕЛА МЕДИЦИНСКОЙ ЛИТЕРАТУРЫ НАУЧНОЙ БИБЛИОТЕКИ УЖНУ

О. М. Гулянич, М. В. Баранник

Ужгородский национальный университет
Научная библиотека

Аннотация: В статье рассматривается развитие библиотечного дизайна на примере отдела Научной библиотеки Ужгородского национального университета, современные тенденции в оформлении библиотек, разработка индивидуального стиля и образа.

Ключевые слова: Научная библиотека Ужгородского национального университета, библиотечный дизайн, фитодизайн, оформление, интерьер библиотеки.

FROM THE EXPERIENCE OF WORK ON DESIGN OF THE DEPARTMENT OF MEDICAL LITERATURE OF THE SCIENTIFIC LIBRARY OF UZHNU

O. Hulianych, M. Barannyk

Uzhhorod National University
Scientific library

Summary: The article considers the development of library design on the example of the Department of the Scientific Library of Uzhgorod National University, current trends in the design of book collections, the development of individual style and image.

Keywords: Scientific Library of Uzhhorod National University, library design, phytodesign, design, library interior.